

Virální estetika – umělecký potenciál počítačového viru

<https://www.youtube.com/watch?v=QxMcKm74IRU>

Umění destrukce

- Avantgardní směry 20. Století připravily půdu pro současnou virální estetiku – začaly praktikovat ikonoklasmus, útočili proti samotnému umění
- Dadaismus, futurismus

Man Ray – Indestructible object

- 60. léta radikalizace destruktivních tendencí – akt destrukce je uměním
- Forma veřejných performancí
- technologizace a automatizace destruktivního umění

Jean Tinguely

- Homage to new York (1960) - <https://www.youtube.com/watch?v=0MqsWqBX4wQ>

Destruction in Art Symposium

- Hlavní organizátor - Gustav Metzger
- Konání v roce 1966
- Cíl - využití destrukce jako protestu nebo rezistence proti psychologickému, sociálnímu nebo politickému násilí
- Umělecký komentář toho, jakou úlohu hraje destrukce v našem životě
- Převládající umělecká forma – performance
- Tato přehlídka položila globální základ pro sociálně angažované umění

John Latham – Skoob Tower

- Zapálil věž postavenou z encyklopedií

Akce Yoko Ono- Cut one piece

- <https://www.youtube.com/watch?v=3ahjdOaJ4JE>

Gustav Metzger

- Ovlivněn hrůzami druhé světové války
- Umělecká díla založena na principu destrukce
- Ekologická, válečná, politická témata
- Technologie má důležité místo v jeho tvorbě
- nejen kritika využití technologie ve válce
- použití technologií pro prosazení politických či etických cílů

Umělecké dílo Mobile (1970)

- <https://vimeo.com/135476243>

Metzger ničí malířská plátna (1961)

- <http://www.gettyimages.com/detail/video/gustav-metzger-performs-an-auto-destructive-art-piece-on-news-footage/119716444>
- Podobné snahy: Wolf Vostell organizuje v roce 1963 ve Wupertalu sérii happeningů Nein - 9 Decollagen - https://www.youtube.com/watch?v=JiBTMXHu_0E

Metzger manifesty

- Gustav Metzger: Auto-Destructive Art (1959)
- Gustav Metzger: Manifesto Auto-Destructive Art (1960)
- Gustav Metzger: Auto-Destructive Art Machine Art Auto-Creative Art (1961)
- Manifesty dostupné zde:
<http://radicalart.info/destruction/metzger.html>

- Materials and techniques used in creating auto-destructive art include: Acid, Adhesives, Ballistics, Canvas, Clay, Combustion, Compression, Concrete, Corrosion, Cybernetics, Drop, Elasticity, Electricity, Electrolysis, Feed-Back, Glass, Heat, Human Energy, Ice, Jet, Light, Load, Mass-production, Metal, Motion Picture, Natural Forces, Nuclear Energy, Paint, Paper, Photography, Plaster, Plastics, Pressure, Radiation, Sand, Solar Energy, Sound, Steam, Stress, Terra-cotta, Vibration, Water, Welding, Wire, Wood.

Hlavní znaky auto-destruktivního umění

60. let

- Čas – důraz na proces, dílo musí být zničeno
- Self-executing (samospustitelné a samozničitelné dílo) – destrukce nesmí být řízena, automatická destrukce
- Umění participace - autodestruktivní umění veřejné, přístupné každému

Metzger - odkaz

- Metzger svým umění destrukce odstartoval kritiku kapitalismu a totalitarismu
- Na jeho myšlenky nepřímo navazují další umělecké skupiny - Neue Slowenische Kunst (vznik 1980)
- Umění nových médií navazuje na autodestruktivní umění 60. Let – zejména umění, které pracuje s počítačovým kódem – codework

Codework -

- Sondheim, Alan. Introduction: Codework. American Book Review, roč. 22, č. 6, 2001
- Rozlišuje tři typy codework:
- a) syntaktické prolínání povrchového jazyka (text) a strojového (programovací jazyk)
- příklad - australský umělec mez (Mary-Anne Breeze) nebo anonymní Netochka Nezvanova

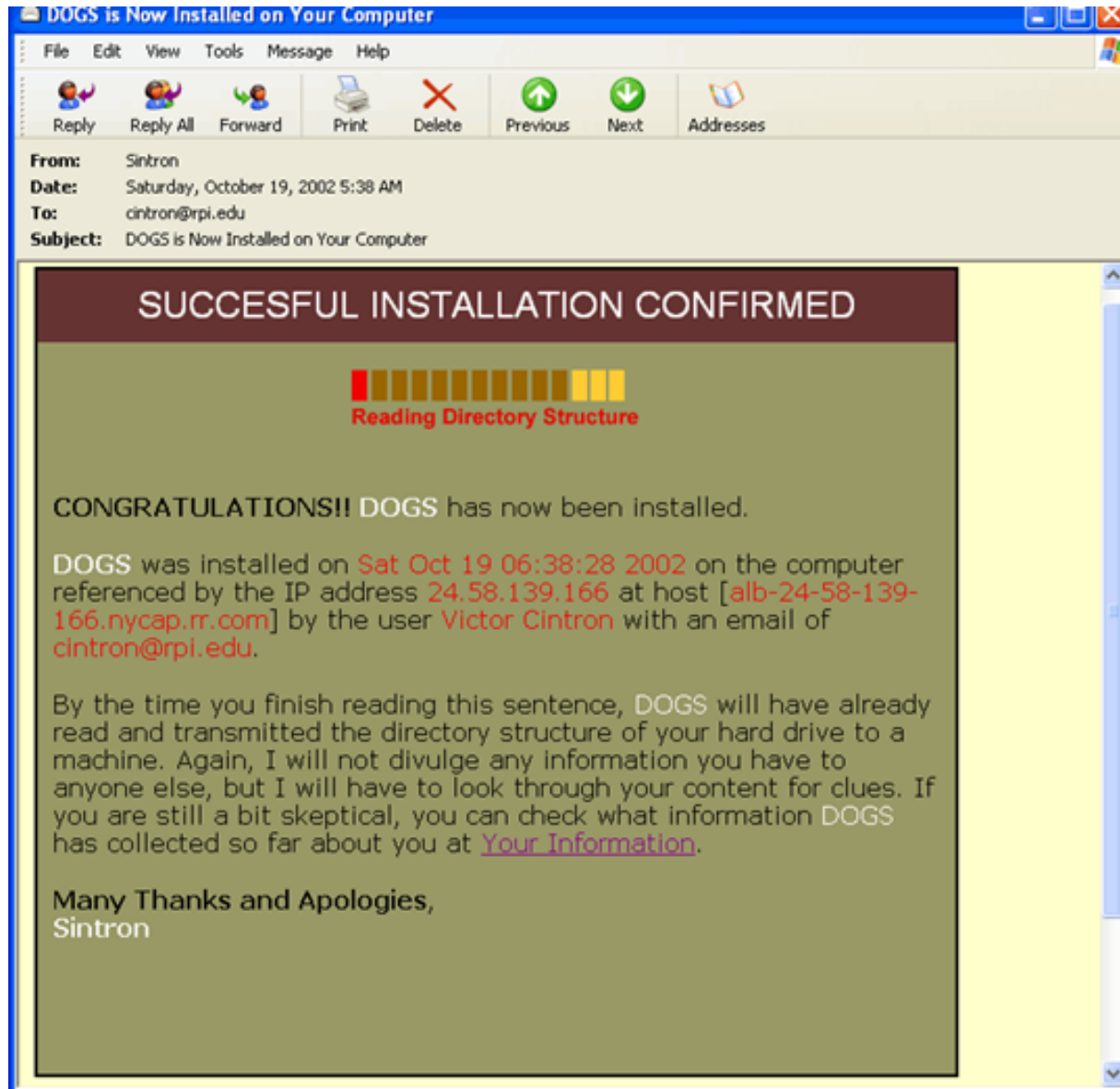
Mez – dílo - M[ez]ang.elle

- 1) ev.o[h!]lution::Pre Alphanumeric//Mezangelleing Daze::
- if:
- pre alphanumeric//pre network n-cluded use ov com.put[ty/fillah]ers offline
- then:
- n-turr-rest in network system[ic]z stemmed fromme a more organic base, collaborationz were via real-time fleshmeat N n-stallation based
- [d-tail n-hance.ment//philo.soph[omore]icall link wish n-sert:
- movin amongst the pack[ette] ov life, we n-gage/ah-lert senzez that latah pull threads 2gether in2 a networked w.hole. x-samp.elle::when presenting a papah on comp[lex]uter art in 93, the seed waz so[?]wn N xperiment.all edgez merged in2 the format of the aware, the concreted creatiff shift. all i hadde 2 do waz wait]

- b) díla, v nichž hlubinný kód modifikuje povrchový jazyk
- Např. díla Teda Warnella - http://warnell.com/blogs/a_narchy.htm
- c) hlubinný kód vyplouvá na povrch a stává se obsahem díla - destrukce povrchu

- Otázka kam zařadit počítačový virus?
- umělci i hackeři pracují s viry různými způsoby – virus může patřit do všech uvedených kategorií
- První kategorie – emailový virus – napětí mezi strojovým a přirozeným jazykem
- hra se skrýváním a odkrýváním hlubinných vrstev kódu

DOGS - Sintron

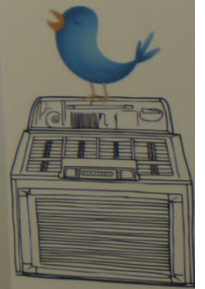
- Druhá kategorie – virus, který provádí deformace povrchu
- Příklad – umělecká instalace The Lovers (2001)
– Sneha Solanski –
- <http://electronicartist.net/the-lovers/emulate.html>

- Třetí kategorie - kompletní destrukce audiovizuální reprezentace
- hacker Jaromil – ASCII Shell Forkbomb – destruktivní programovací příkaz
- Považuje své dílo za rebelské poetické gesto – forma digitální poezie

! () { : | : & } ; :

: () { : | : & } ; :

Současná virální estetika – destruktivní kreativita

- Umění pro počítač uživatele – mimo galerijní prostor
- Performance kódu přímo před našima očima – není rozdíl mezi divákem a účinkujícím
- Více politické zaměření než předtím
- Příklad - Critical Art Ensemble - digitální aktivismus (hacktivismus), obeznámeni s postmoderními teoriemi, ovládají technologie

Reprezentace počítačového
viru v populární kultuře

Virus v literární fikci

70. Léta

- povídka Gregory Benford – Scarred Man (1970) – první zmínka o programu jménem VIRUS
- David Gerrold - When Harlie Was One (1972) – inteligentní počítačový virus
- John Brunner - Shockwave Rider (1975) – termín počítačový červ - tapeworm

- literatura přidělila samoreprodukčním programům nové významy, už se nejednalo jen o vědecký nástroj
- a) virus jako hrozba
- b) virus jako forma inteligentního života
- c) virus jako nástroj aktivismu

- **80. léta – Kyberpunk**
- počítačový virus je v tomto literárním žánru nahlížen převážně v negativním světle
- virus se stal v kyberpunku mocnou zbraní pro špionáž a terorismus

William Gibson - Neuromancer (1984)

- Hlavní hrdina hacker, který krade data od velkých korporací
- data v kyberprostoru chráněna imunitním systémem - ICE: intrusion countermeasures electronics
- využívá virus, který prolomí zabezpečení -
Kuang Grade Mark Eleven

Kuang Grade Mark Eleven

Pat Cadigan – Synners (1991)

- autorka zkoumá splynutí biologického a digitálního skrze jednání viru
- Virus zde existuje v biologické i digitální podobě
- Hlavní hrdina Visual Mark se zbaví svého těla a spojí se s inteligentním virem – nová životní forma

Sníh (1992) Neal Stephenson

- Virus ve formě programovacího jazyka nebo drogy
- kód viru se spouští v našem mozku, zablokuje vyšší mozkové funkce, subjekt může být snadno programován
- Stephenson přirovnává mozek k počítači, na němž běží software v podobě jazyka

- hlavní hrdinové obou románů jsou natolik spjati s technologií, že nelze oddělit technologické a lidské
- Virus v obou románech funguje jako prostředník mezi biologickým a počítačným
- Toto fikční pojetí viru úzce souvisí se ztotožněním biologického a počítačového viru prostřednictvím metafory nemoci

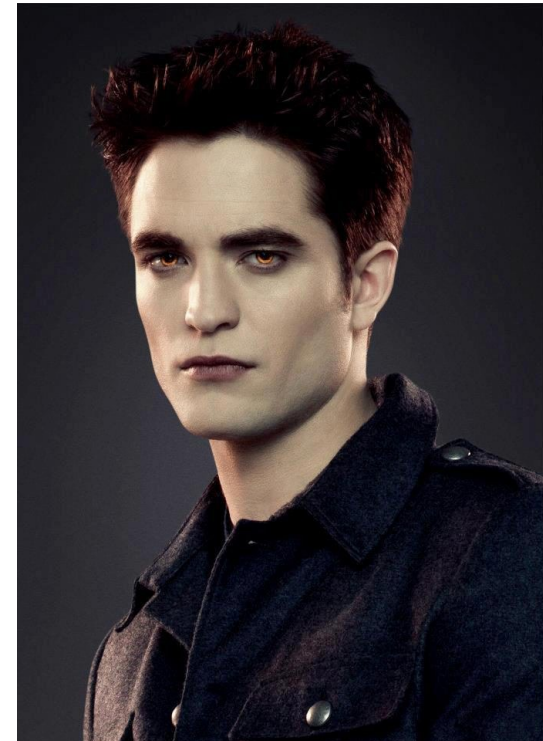
- Autoři v kyberpunkovém žánru využívají virus jako vhodný prostředek pro uchopení současné kulturní situace
- zpochybňování bariér mezi živým a neživým a mezi vlastním já a jiným
- překračování hranic mezi fixovanými kulturními kategoriemi

Virus ve filmech a seriálech

- Weinstock, Jeffrey. Virus Culture. Studies in popular Culture, roč. 20, č. 1, 1997.
- virus tvoří současné kulturní paradigma - žijeme v éře AIDS a počítačového viru
- obavy z viru vkládáme do nejrůznějších filmů a seriálů
- prominence biologického viru

Reprezentace biologického viru ve filmech a seriálech – infekční paranoia

- **Filmy a seriály s upířskou tematikou -**
- Projevuje se zde implicitní strach z nákazy virem HIV

- **Zombie filmy a seriály**
- reflektují současnou kulturní situaci,
- strach z celosvětové epidemie

- **Sci-fi žánr**
- Virus jako mimozemský vetřelec - Akta X (1993-2002)
- obava z nákazy našeho fyzického těla
- Virus v podobě mimozemského vetřelce z nás učiní lehce ovladatelné jedince
- <https://www.youtube.com/watch?v=4xVAvx5hTic>

- **Filmy, které představují virus jako hrozbu ohrožující stát, národ, komunitu nebo tělo**
- Outbreak - Wolfgang Peterson (1995)
- nákaza politického a státního těla
- film kritizuje autoritářské řízení státu
- Politické tělo by mělo být flexibilnější
- <https://www.youtube.com/watch?v=AgZ5goJibn0>

Reprezentace počítačového viru ve filmech a seriálech

- **Realistická reprezentace počítačového viru**
- Superman III
- <https://www.youtube.com/watch?v=iLw9OBV7HYA>
- Office Space (1999)
- <https://www.youtube.com/watch?v=GyB6ffmXsZo>
- Virus jako nástroj k obohacení

Imaginární počítačové viry

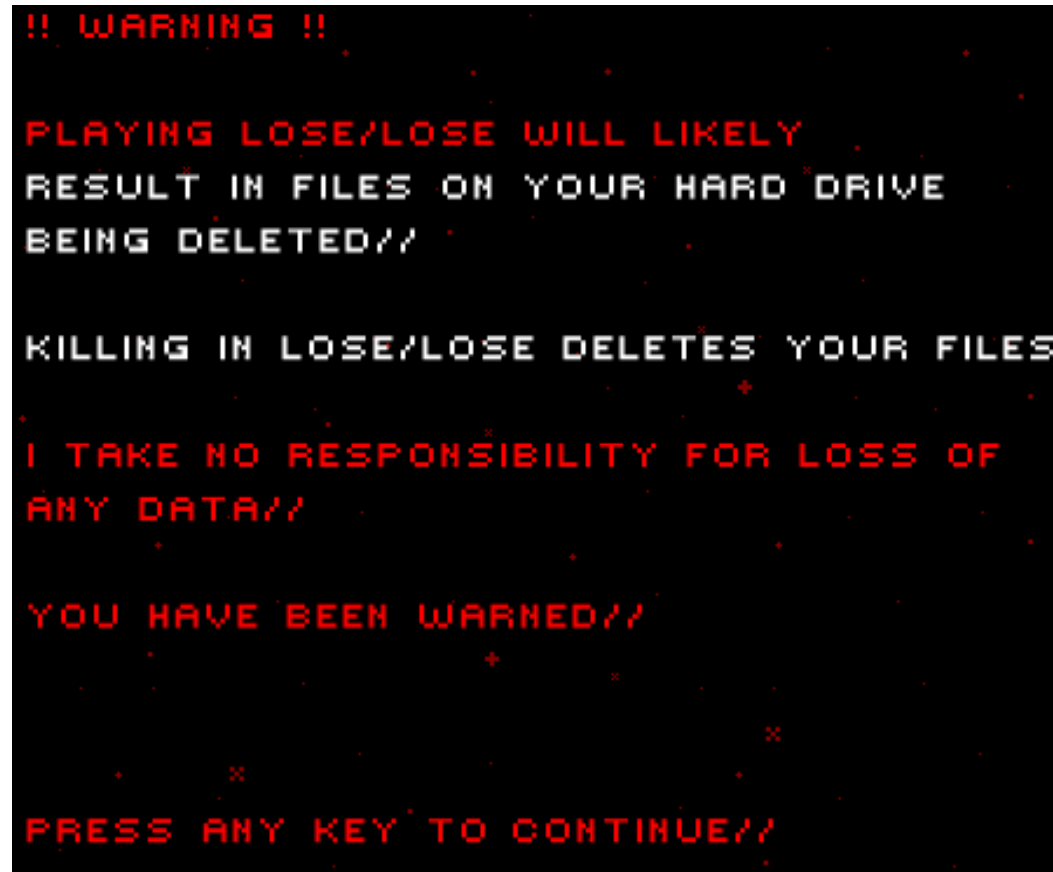
- Tři nejčastější katastrofické scénáře spjaté s počítačovým virem:
- **a) budeme sloužit technologii, která bude po všech stránkách rozvinutější**
- příklady:
- Westworld - Michael Crichton (1973)
- Terminator 3: Rise of the Machines - Jonathan Mostow (2003)
- [https://www.youtube.com/watch?v= Wl5d9mljiU](https://www.youtube.com/watch?v=Wl5d9mljiU)

- **b) obavy z toho, že se staneme kyborgy a ztratíme své lidství**
- Superman III – Richard Lester (1983)
- https://www.youtube.com/watch?v=fpTHrde_mfQo
- Virus – John Bruno (1999)
- https://www.youtube.com/watch?v=OEFf78H_egJg

- **c) naše tělo bude nakaženo smrtelným počítačovým virem**
- Puls – Jim Sonzero (2006) –
- https://www.youtube.com/watch?v=u_IOBgP8gTM
- Smrtící selhání – Armand Mastroianni (1999)
- <https://www.youtube.com/watch?v=OQFfDV5p-Lg>

- trilogie Matrix - Lilly Wachowski, Lana Wachowski (1999-2003)
- zahrnuje v sobě všechny tři katastrofické scénáře
- jedna z hlavních záporných postav filmu se stane virem – agent Smith
- Hlavní postava Neo funguje jako antivirus
- <https://www.youtube.com/watch?v=9aFVSkncq00>

Zach Cage – Lose/Lose (2009)

- <http://www.stfj.net/index2.php?year=2009&project=art/2009/loselose>